

Archeologienota Brugge Torhoutse Steenweg 511

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Kris VAN QUAETHEM

6-7-2017

Titel: Archeologienota Brugge Torhoutse Steenweg 511

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Kris Van Quaethem

Projectcode bureauonderzoek: 2017F218

Intern projectnummer: 2017.095

Locatiegegevens: Brugge Torhoutse Steenweg 511

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 67338,3 en Y: 208481,06; X: 67544,2 en Y: 208652,58

Kadastergegevens: Brugge, afdeling 24, sectie A, perceel 269s (zie figuur 7)

Topografische kaart: zie figuur 5 en 6

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Kris Van Quaethem (assistent-archeoloog), Dieter Goris (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 06/07/2017

© Acke & Bracke bvba, Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	6
2. BUREAUONDERZOEK	7
2.1. HUIDIGE TOESTAND	7
2.2. GEPLANEDE WERKEN	8
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING	10
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING	10
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING	12
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING	15
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING	16
2.4. HISTORISCHE SITUERING	18
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING	25
3. SYNTHESE	27
3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	27
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK	27
3.3. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	28
4. SAMENVATTING	30
5. BIBLIOGRAFIE	32
6. BIJLAGES	33

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning te Brugge Torhoutse Steenweg 511, waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingreep 1000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaard gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en van de directe omgeving werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd.¹ Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt², de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius³, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁴ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁵

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

¹ <https://cai.onroenderfgoed.be/>

² <http://www.geopunt.be/kaart>

³ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁵ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast werd in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en werden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen wordt afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd, gezien de ligging van de site in een landelijke context, niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het terrein bevindt zich ten zuidwesten van Brugge (provincie West-Vlaanderen), in de deelgemeente Sint-Michiels langsheen de Torhoutse Steenweg. Het totale plangebied is 20 411m² groot, de zone van de geplande werken beperkt zich echter tot een deelzone van 5 775m² in het oostelijke deel van het plangebied. De site is in gebruik als een school voor buitengewoon onderwijs en als begeleidingscentrum voor kinderen met ernstige emotionele en/of gedragsmoeilijkheden. Op het terrein staan, temidden van een bosrijke omgeving, enkele gebouwen. Daarnaast zijn er verharde zones, toegangswegen, parkeerruimtes en een grasveld/sportplein.

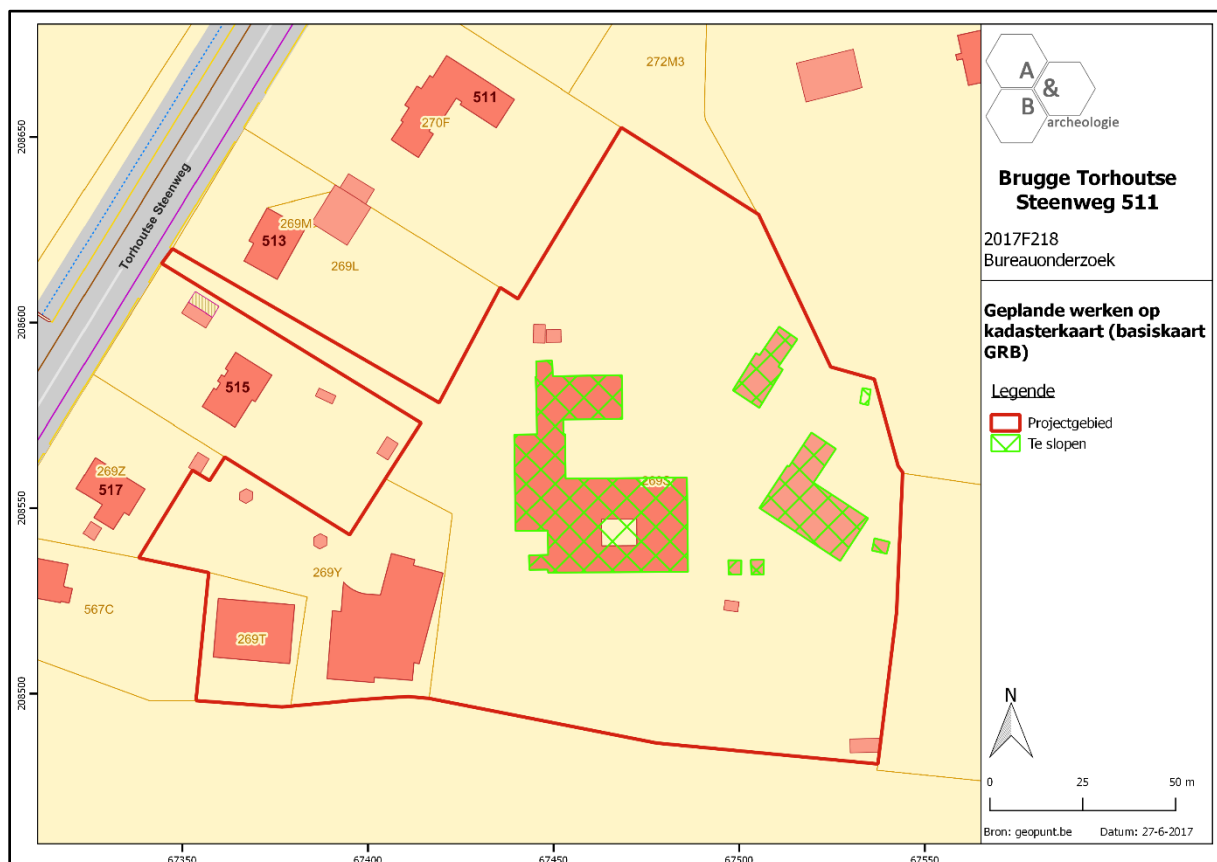
Figuur 1: Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).

2.2. Geplande werken

De bestaande gebouwen in het oostelijk deel van de site worden afgebroken. Deels op dezelfde plek, deels ten zuiden ervan wordt een nieuwbouw met onregelmatige vorm opgericht, bestaande uit diverse kleinere ruimtes gelegen rond een grotere centrale ruimte en met daarbinnen enkele binnentuintjes. Rondom de nieuwbouw worden groenzones en toegangspaden aangelegd. De bestaande bomen blijven zoveel als mogelijk behouden.

De totale oppervlakte van de zone waar de werken plaatsvinden bedraagt 5 775m². Daarvan is het noordelijk deel van ca. 3000m² gelegen op de plek waar op heden de bestaande bebouwing aanwezig is. Het zuidelijke deel van de geplande werken wordt op dit moment ingenomen door een grasveld/sportplein in het westen en door een tuinzone met o.a. enkele lagere bomen in het oosten.

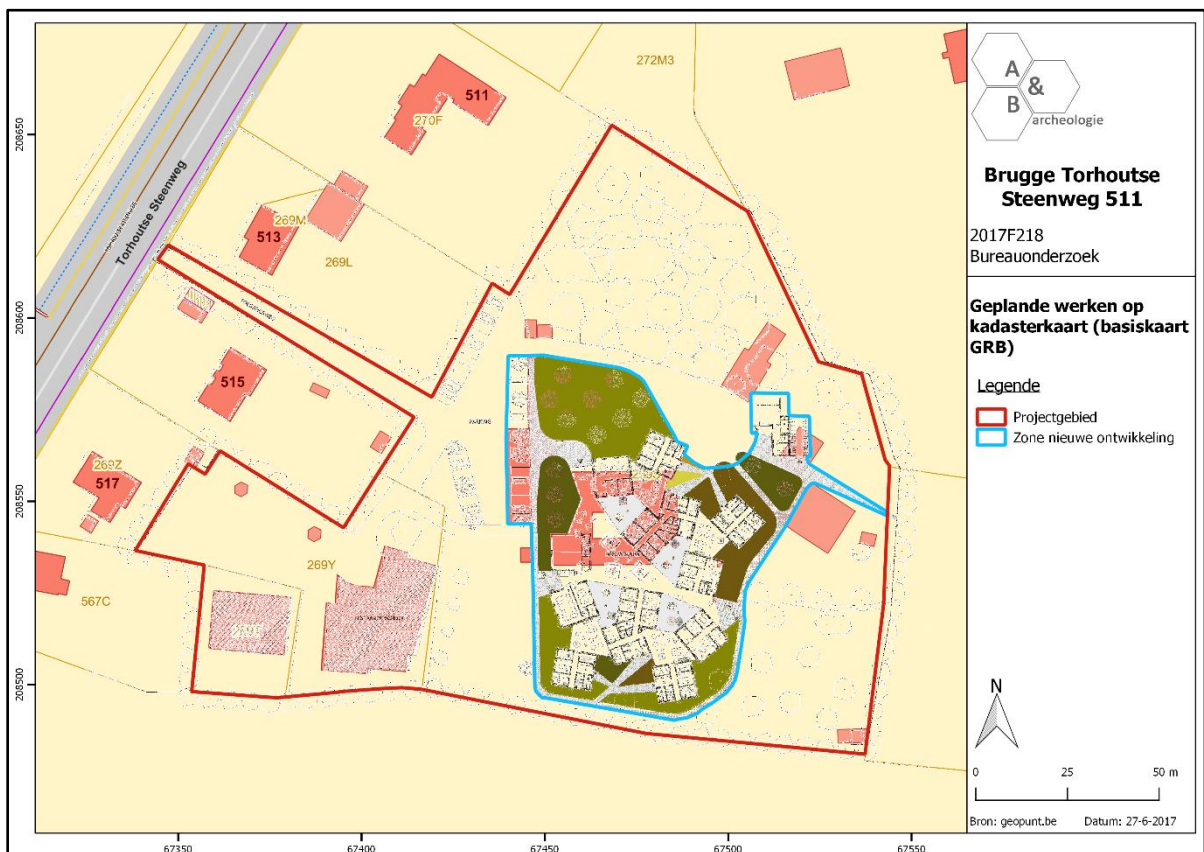
De nieuwbouw wordt niet onderkelderd. De bodemingrepen die gepaard gaan met de geplande werken betreffen eerdere ondiepe ingrepen voor aanleg verhardingen en de vloerplaat van het nieuwe gebouw, gecombineerd met iets meer diepgaande, verspreide ingrepen voor funderingen, nutsleidingen en -voorzieningen. Ter hoogte van het noordelijke deel, waar de huidige gebouwen staan, zal de nieuwbouw geen grotere verstoring veroorzaken dan degene die nu reeds aanwezig is.

Figuur 2 Geplande afbraakwerken geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).

Figuur 3 Geplande afbraakwerken geprojecteerd op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).

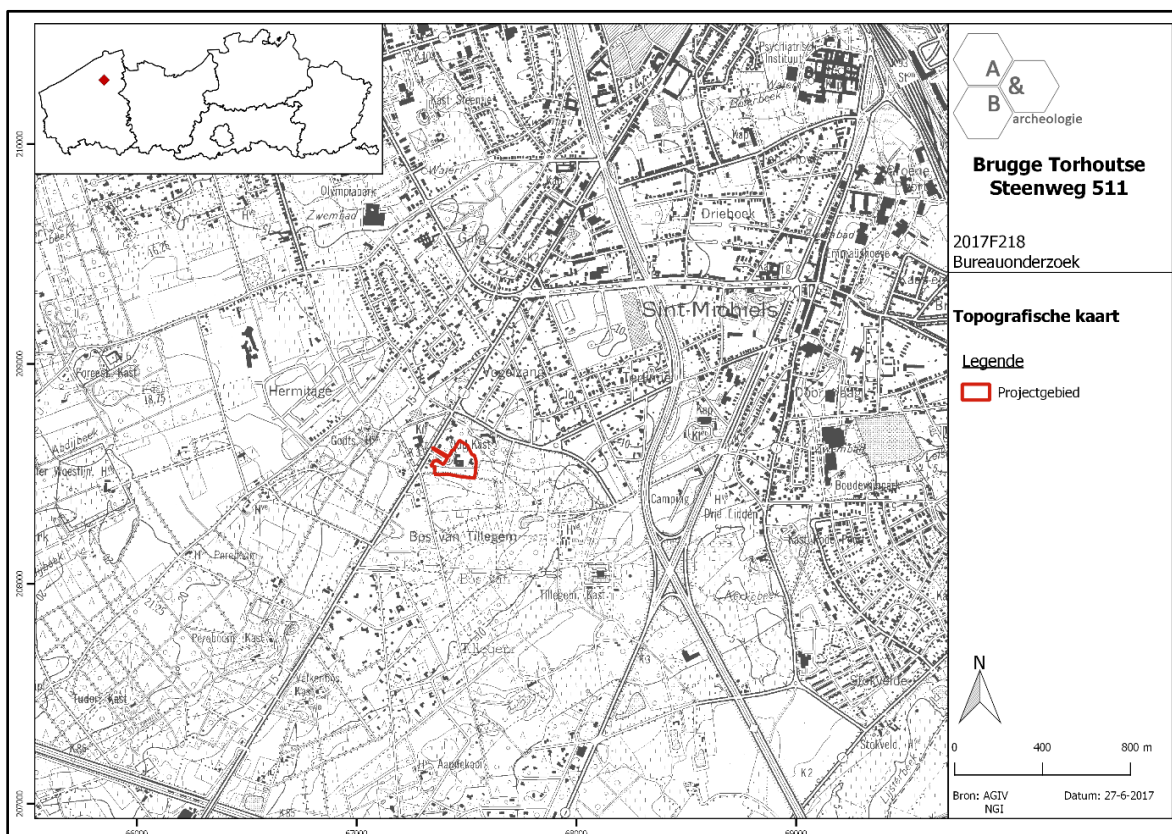

Figuur 4 Geplande werken geprojecteerd op de kadastrakaart (bron: geopunt.be).

2.3. Landschappelijke ligging

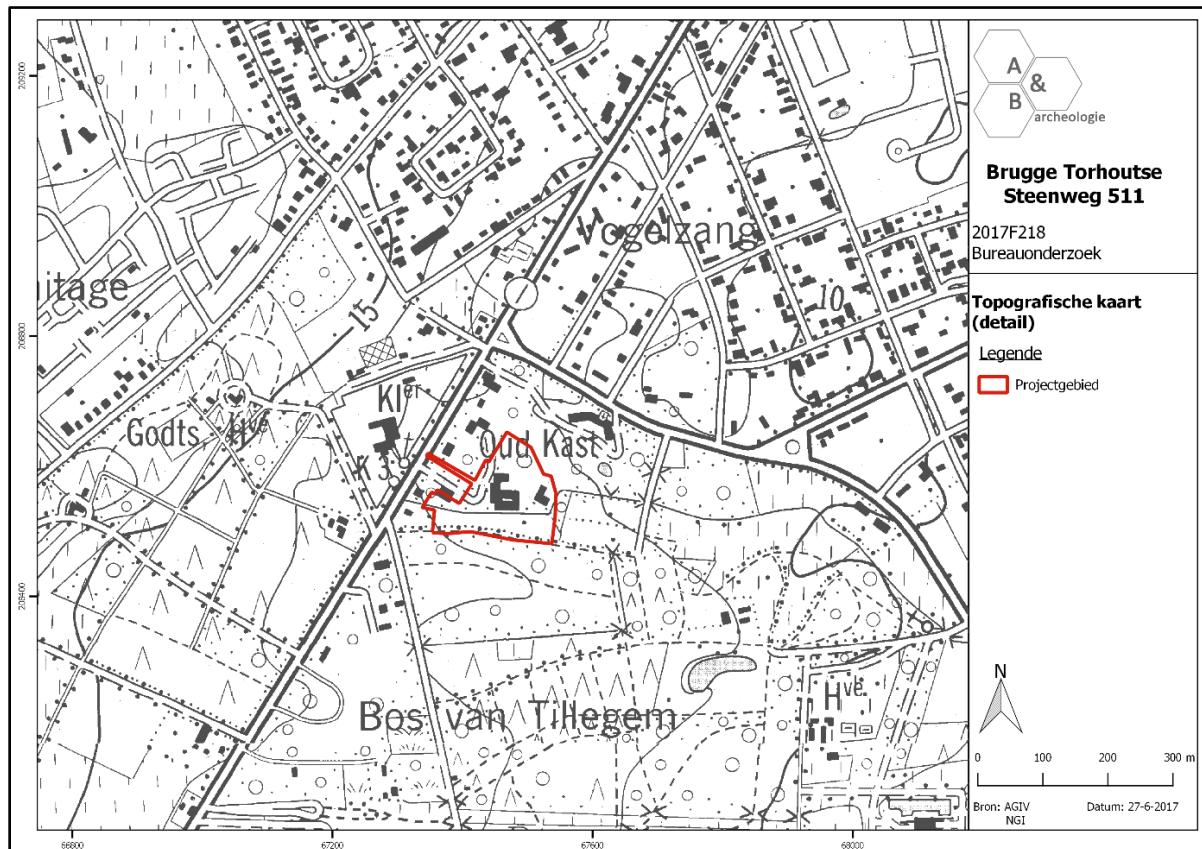
2.3.1. Topografische situering

Het projectgebied bevindt zich in Sint-Michiels, een deelgemeente van Brugge, gelegen in het noorden van de provincie West-Vlaanderen. Sint-Michiels bevindt zich ten zuiden van de stad; het grenst in het oosten aan Assebroek, in het westen aan Sint-Andries en in het zuiden aan Zedelgem en Oostkamp. Het plangebied bevindt zich in het westen van Sint-Michiels en is gelegen langsheen de oostkant van de Torhoutse Steenweg, die Brugge met Torhout verbindt. Het projectgebied bevindt zich in het noordelijke deel van het Tillegembos, een provinciaal domein gelegen rondom het kasteel van Tillegem. Dit bos bestaat voornamelijk uit loof- en naaldhoutpercelen. Het bos bezit een schrale, zandige bodem. Vroeger kwam hier vooral heide voor. Ook werd in het bos aan hakhoutbeheer gedaan. Van beide vegetatietypes bleven een aantal relictten in het domein bewaard. Vooral de eikenhakhoutbestanden vormen een goede illustratie van het spaarzame beheer van het bos in vorige eeuwen.⁶ Op de bodemgebruikskaat van 2001 staat het gebied aangeduid als 'Akkerbouw', 'Bebouwde oppervlakte', 'Weiland' en 'Loofbos'. Op heden is de site alvast niet meer in gebruik voor akkerbouw en weiland, maar het is een bebouwde zone waarrond zich loofbomen en een grasveld bevinden.

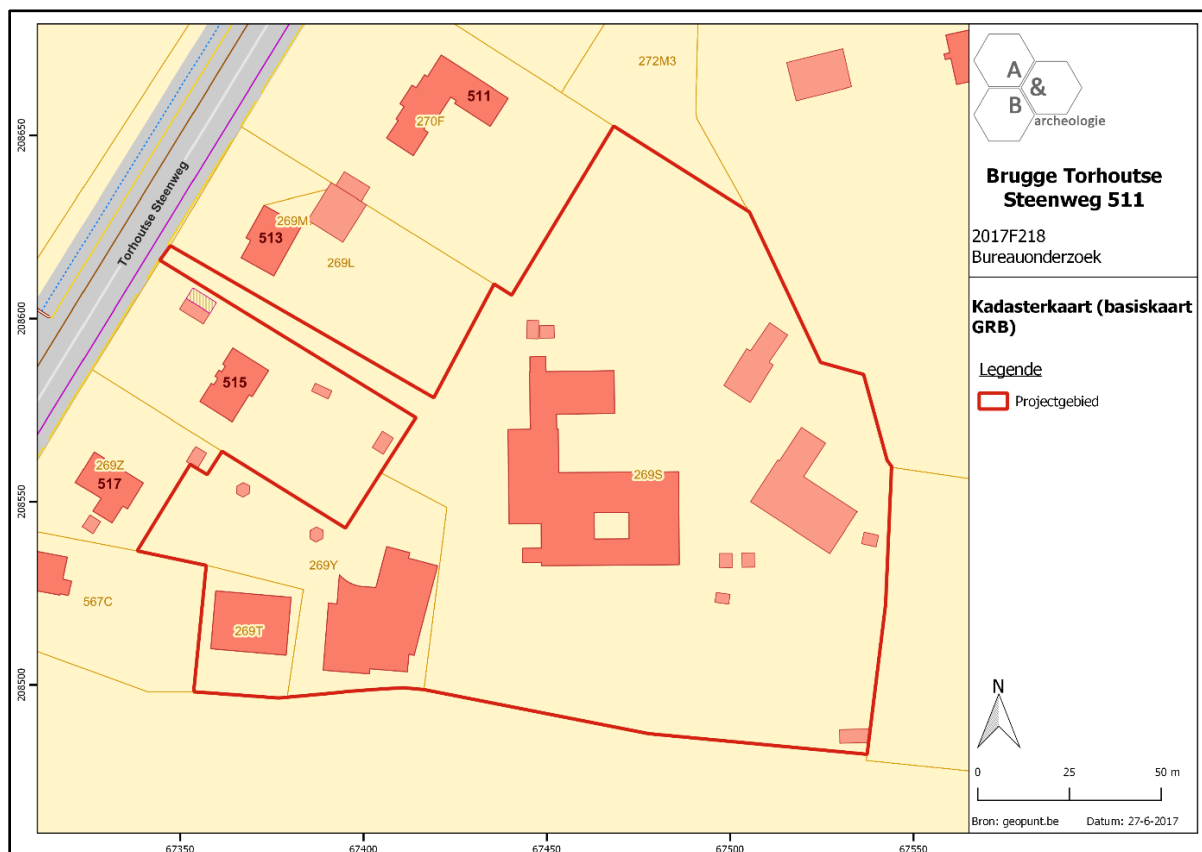

Figuur 5 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

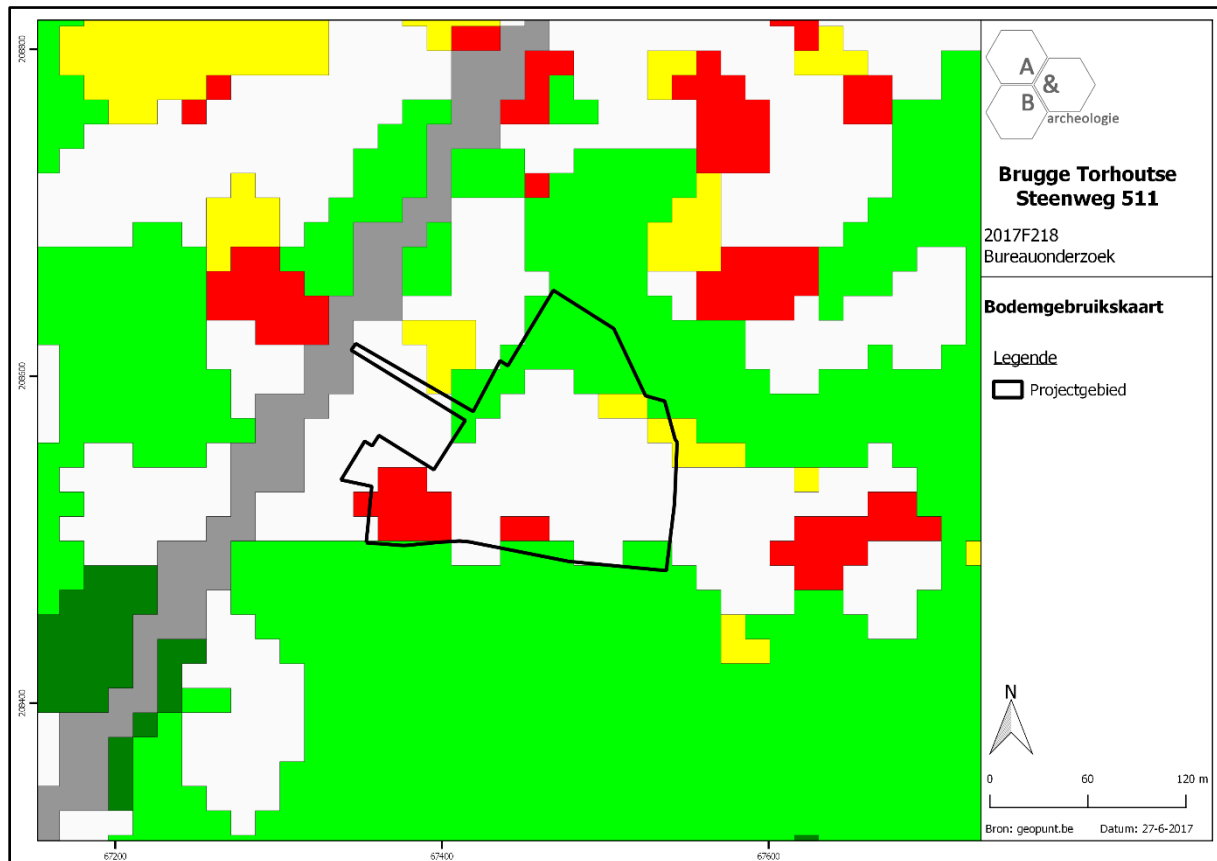
⁶ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: *Kasteeldomein van Tillegem* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/77859> (geraadpleegd op 6 juli 2017).

Figuur 6 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 7 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

Figuur 8 Zicht op de bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

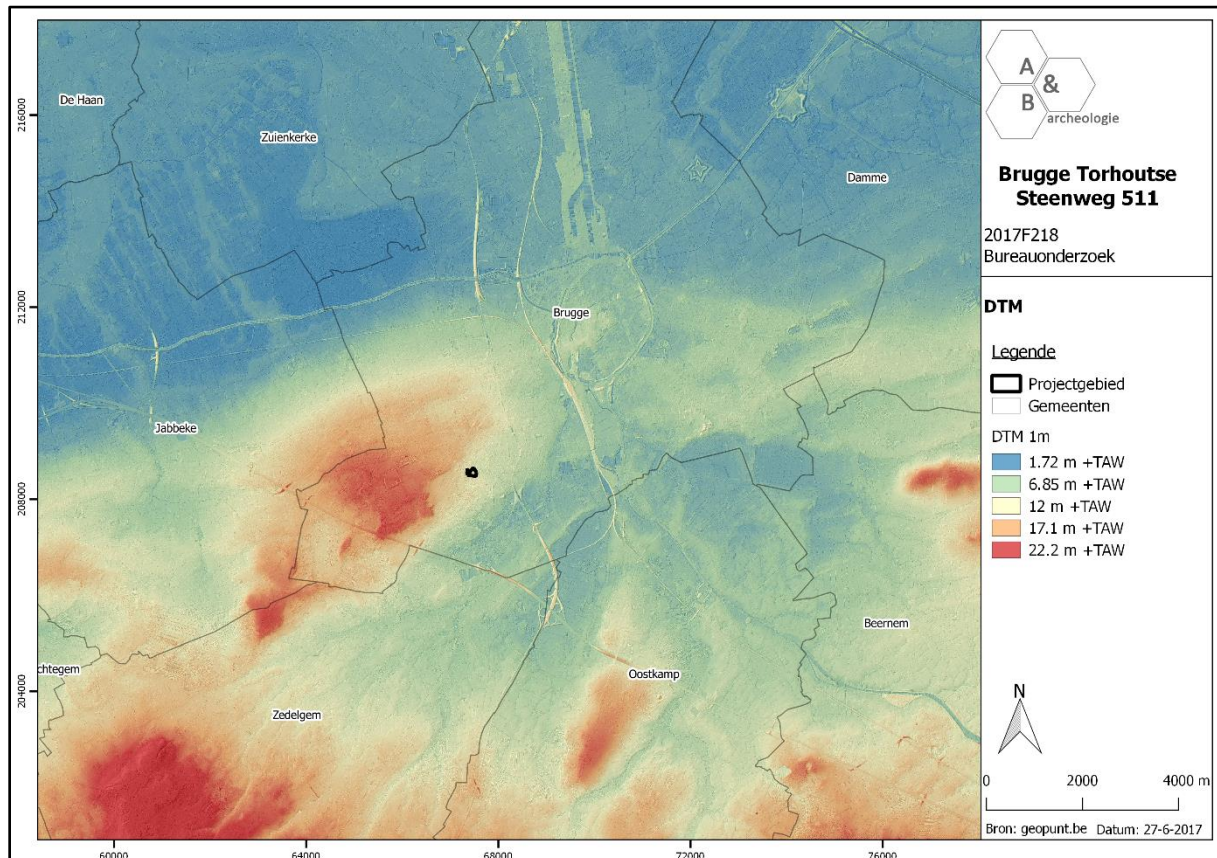
2.3.2. Landschappelijke situering

Sint-Michiels is gelegen op circa 15km van de zee en op enkele kilometer van de polders. Het landschap is licht golvend, toenemend van noord (+3 tot +7m TAW) naar zuid (tot +13m TAW) en vertoont bescheiden kenmerken van het Houtland: een landschap waarbij weiden en akkers afgeboord zijn met (knot)bomen en afwateringskanalen. De zuidwestelijke helft van de deelgemeente is sterk bebost door de aanleg van grote park- en bosgebieden. In oorsprong is dat gebied één van de kleine heidevelden waarin talrijke moerassige vennen en vijvers voorkomen; pas in de loop van de 18de eeuw wordt door verschillende adellijke families begonnen met de drooglegging en bebossing ervan.⁷

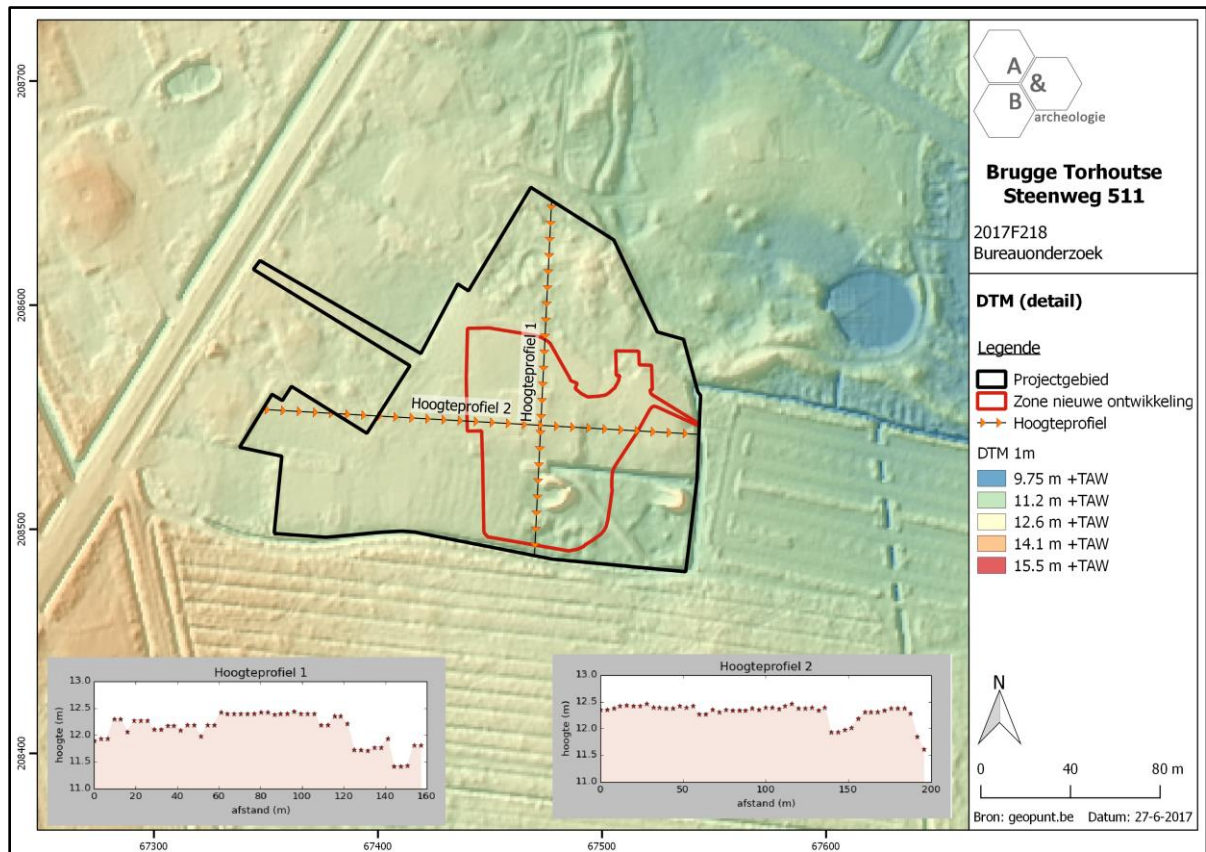
Het plangebied bevindt zich aan de noordoostelijke voet van een hogergelegen noordoost-zuidwest georiënteerde rug, in het hogere deel van de gemeente. Twee terreindoorsnedes tonen een wat vertekend beeld door de antropogene invloed op het terrein, maar algemeen kan gesteld worden dat het plangebied zich tussen ca. +11,5m en +12,5m TAW bevindt. Het terrein helt enigszins af naar het oosten en het zuiden.

⁷ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Sint-Michiels* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121988> (geraadpleegd op 6 juli 2017).

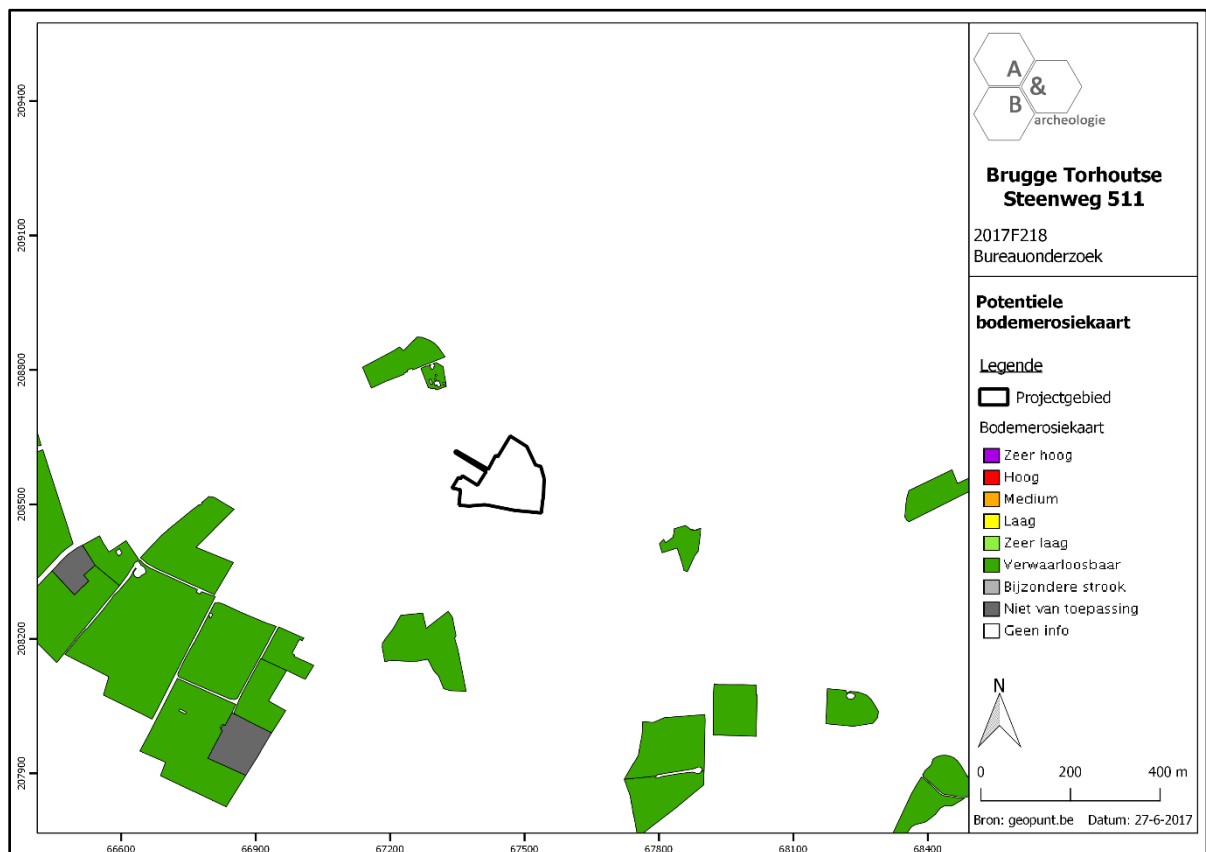
Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het plangebied wit ingekleurd, wat aangeeft dat er geen info beschikbaar is. Enkele percelen in de omgeving zijn ingekleurd als een verwaarloosbare erosiegraad, deze toestand is waarschijnlijk door te trekken naar het plangebied. De potentiële bodemerosiekaart houdt onder andere rekening met de hellingsgraad en lokale topografie van het gebied.

Figuur 9 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

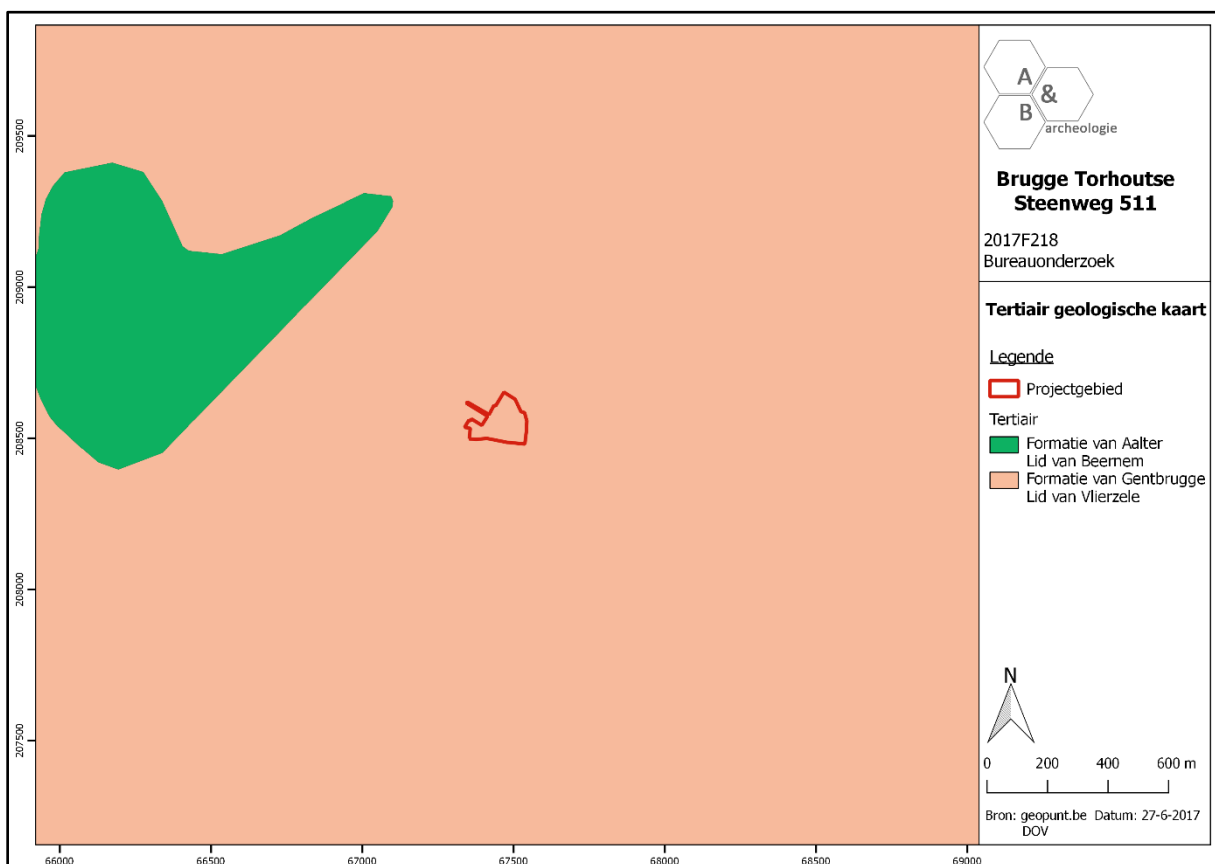
Figuur 10 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, meer in detail en met aanduiding van 2 hoogteprofielen (bron: geopunt.be).

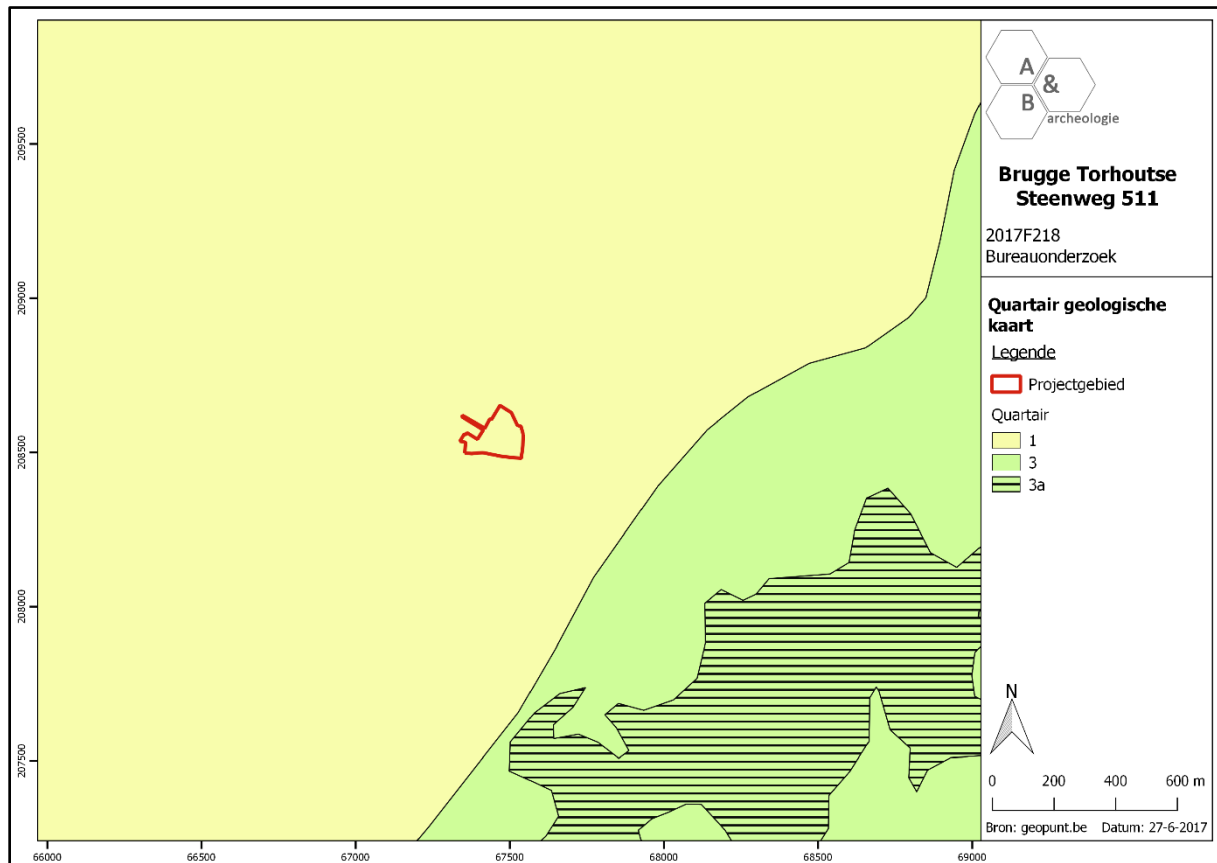
Figuur 11 Zicht op de Potentiële bodemerisiekarta (bron: geopunt.be).

2.3.4. Geologische situering

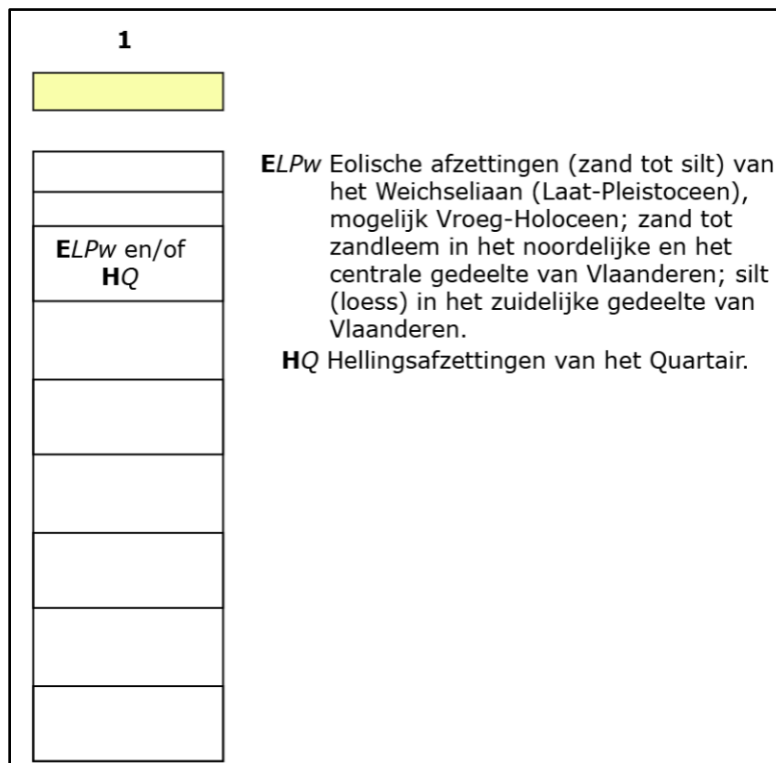
De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit de Formatie van Gentbrugge, meer bepaald het Lid van Vlierzele. Het betreft groen tot grijsgroen fijn zand, soms kleihoudend, met plaatselijk dunne zandsteenbankjes, glauconiethoudend en glimmerhoudend. De Quartair geologische kaart geeft aan dat het plangebied bestaat uit het type 1, omschreven als volgt: geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie. Het betreft eolische afzettingen van zand tot silt van het Weichseliaan (laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen (code **ELPw**), mogelijk kunnen ook hellingsafzettingen van het Quartair (**HQ**) aanwezig zijn. De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

Figuur 13 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 14 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 15 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering⁸

Het huidige Sint-Michiels is ontstaan in de loop van de 10de eeuw uit de "pagus flandrensis". Deze "pagus" (benaming gegeven door de Merovingers aan de gouw waaruit later Brugge is ontstaan) bestaat uit twee domeinen: Snellegem, dat in particulier bezit was, en het koninklijke domein Sijsele. Het domein Sijsele bevatte oorspronkelijk, naast het oostelijke deel van het Brugse grondgebied, ook nog het huidige Sijsele, Sint-Kruis, Assebroek en Oedelem. Het koninklijke domein Snellegem omvatte het westelijk deel van de stad Brugge met het huidige Snellegem, Varsenare, Sint-Andries, Sint-Michiels, Jabbeke en Zerkegem. Het meest westelijke deel van het domein Snellegem bestaat uit hoger gelegen zandige grond in de omgeving van de huidige kerk van Snellegem en werd dan ook eerst bewoond. Toen de bevolking talrijker werd en over betere landbouwwerktuigen beschikte, kwamen enkele families zich vestigen op de vochtiger gronden die vruchtbaar werden gemaakt. Zo kwam in het zuidoostelijke deel van Snellegem een nieuwe fiscus tot stand, die voor het eerst vermeld wordt in 962 als "Weinebrugge" (het latere Sint-Michiels). Voor deze nieuwe domaniale agglomeratie werd een bidplaats gebouwd (op de plaats van het huidige kerkhof), toegewijd aan de aartsengel Michaël. In een oorkonde van 1089 schenkt Robrecht van Jeruzalem, zoon van Robrecht de Fries, markgraaf van Vlaanderen, aan het Sint-Donaaskapittel van binnen de Brugse stad verscheidene eigendommen onder meer de Sint-Michielskerk met alle aanhorigheden, tienden, weiden, enz. De agglomeratie zelf blijft afhankelijk van het kroondomein. "Weinebrugge" omvatte toen niet het ganse grondgebied van Sint-Michiels nu. De latere heerlijkheid Tillegem is vermoedelijk pas in de loop van de 12de eeuw (en ten laatste in de 13de eeuw) door de graaf van Vlaanderen afgestaan aan de heer van Voormezele in ruil voor de tiendeninkomsten voor de kanunniken van Sint-Donaas. Later is de heerlijkheid "Weinebrugge" overgegaan naar de heerlijkheid Sijsele, terwijl Tillegem onafhankelijk bleef maar wel kerkelijk werd gevoegd bij de parochie Sint-Michiels.

De "Grote kaart van het Brugse Vrije" geschilderd door Pieter Pourbus tussen 1561-1571, geeft een beeld van de hoeves, kasteeldomeinen en belangrijke sites van het 16de-eeuwse Sint-Michiels. Het wordt afgebeeld als een langgerekt gehucht waarvan de beperkte bebouwing zich voornamelijk concentreert langs de huidige Rijselstraat, ter hoogte van het nog steeds bestaande centrum. De godsdienstoorlogen, in het laatste kwart van de 16de eeuw, zorgen ook in Sint-Michiels voor heel wat onheil. Tijdens die woelige tijd laat de Brugse stadsmagistraat om strategische redenen in 1577-1579 alle grote gebouwen in de Brugse rand, waaronder de Sint-Michielskerk, afbreken. Pas in 1611-1612 is er voldoende geld ingezameld om op dezelfde locatie een nieuwe, kleine, houten kerk te bouwen. Met het octrooi van 20 juli 1613 zetten de aartshertogen Albrecht en Isabella het licht op groen om enkele kanalen te graven om zo de handel nieuw leven in te blazen. Meteen wordt gestart met het kanaal tussen Gent en Brugge (1613-1624) dat tussen Gent en Hansbeke echt wordt gegraven; tussen Aalter en Brugge wordt gebruik gemaakt van bestaande vaargeulen zoals de Zuidleie, die weliswaar wordt verdiept en aangepast. Allerlei moeilijkheden, gaande van financiële over technische problemen, zorgden ervoor dat deze verbinding van ongeveer 42 km, vrij van sluizen en saskommen, pas in 1623 voor de scheepvaart werd opengesteld. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) ligt de Spaanse verdedigingslijn onder meer langs het kanaal; één van de versterkingen die er werd opgeworpen tegen de invallen van de Fransen, was het voormalige Lappersfort (cf. Ten Briele).

⁸ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Sint-Michiels* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121988> (geraadpleegd op 6 juli 2017).

Onlusten op het einde van de 17de eeuw leiden ertoe dat de 60 jaar-oude kerk van Sint-Michiels in 1674 alweer wordt platgebrand. Lange tijd wordt door de kanunniken van Sint-Donaas geen geld vrijgemaakt om de kerk terug op te bouwen.

Sint-Michiels ontwikkelde zich tussen twee oude verkeersassen: ten oosten de vaart Gent-Brugge-Oostende en ten westen de Torhoutse Steenweg. Het kanaal, uitgegraven in 1613, was eeuwenlang een belangrijke verkeersader tussen Gent en het havengebied van Brugge. De Torhoutse Steenweg, voordien enkel een smalle baan, wordt rond 1750 aangelegd en fungeert sindsdien als voornaamste verbinding tussen Brugge en Torhout. In de loop van de 19de-20ste eeuw wordt Sint-Michiels door twee nieuwe wegen opgesplitst: enerzijds in noord-zuidelijke richting door de Koning Albertlaan/N397 (1845-1846) en in oost-westelijke richting door de Expressweg/N31 (1972). De zuidelijke grens van de gemeente wordt sinds circa 1945 gevormd door de autostrade E40/A10.

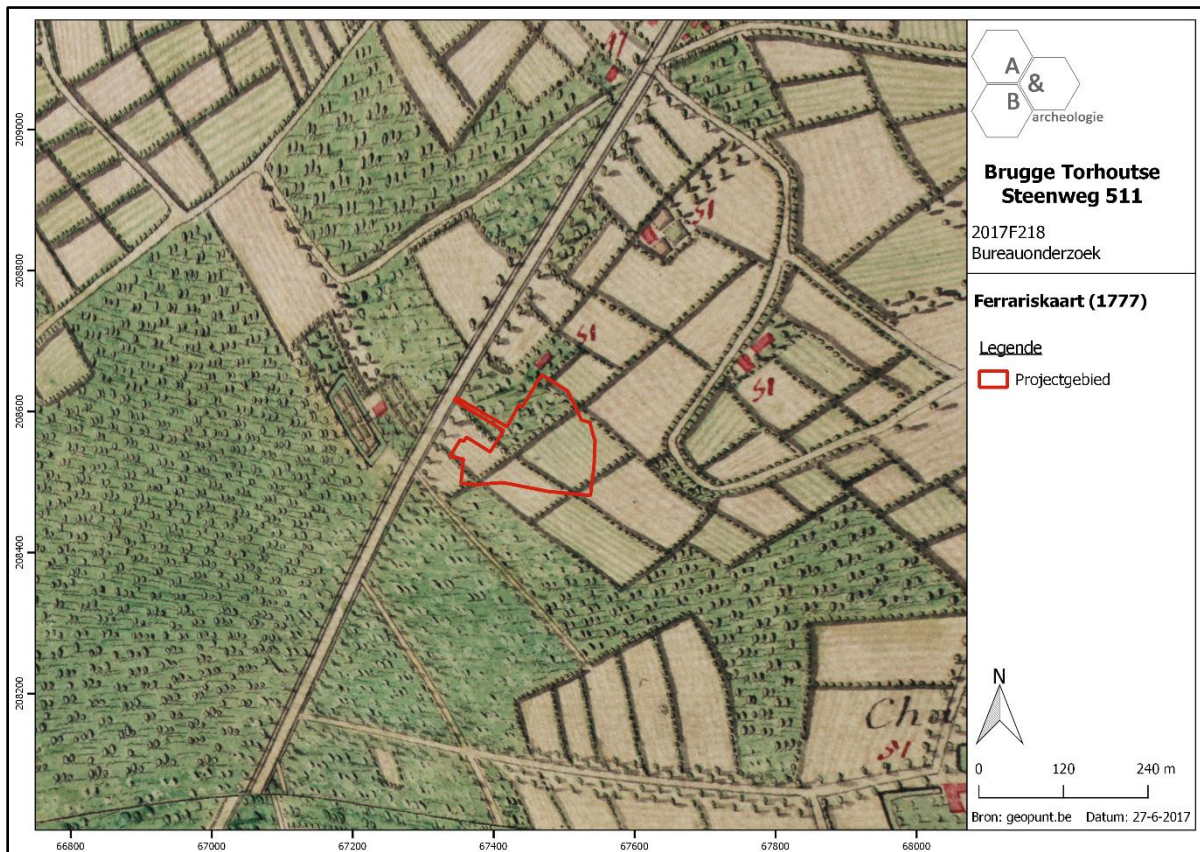
De parochie Sint-Michiels valt sinds de oorsprong kerkrechtelijk onder het bisdom Doornik, na 1559 onder het bisdom Brugge en met een korte onderbreking tussen 1801 en 1834 onder het bisdom Gent. Sint-Michiels bestaat heden uit twee parochies: de historische Sint-Michielsparochie en de Sint-Godelieveparochie, die is ontstaan in de loop van de jaren 1960 ten behoeve van de recent aangelegde wijk.

Stabiliteit onder het Oostenrijks Bewind (1715-1794) zorgt voor een betere socio-economische toestand. Zo worden onder de Oostenrijkers veel oude zandwegen vervangen door stenen wegen: op het grondgebied van Sint-Michiels is dat weg Brugge-Torhout-Menen, de huidige Torhoutse Steenweg, verhard tussen 1751-1754. In de loop van de 18de eeuw worden de heidevelden waarin talrijke moerassige vennen en vijvers voorkomen, voornamelijk in het zuidoosten van het huidige Sint-Michiels, drooggelegd en bebost met naaldbomen. Onder druk van de Brugse magistraat wordt tussen 1711 en 1716 gestart met de bouw van een nieuwe parochiekerk voor Sint-Michiels. Het puin van de uitgebrande, 17de-eeuwse kerk wordt hersteld en in 1712 uitgebreid met een Onze-Lieve-Vrouwekapel, die als noordbeuk dienst doet. Tot het midden van de 19de eeuw is Sint-Michiels een dunbevolkte, hoofdzakelijk agrarische gemeente met een aantal kleine woonkernen en zoals in de rest van het Brugse ommeland, een paar kasteeltjes. In 1837 worden initiatieven genomen om de spoorwegverbinding Brussel-Gent tot Brugge en Oostende door te trekken. Het spoortraject loopt dwars over het grondgebied van Sint-Michiels en heeft aldus een grote invloed op de samenhang van de gemeente. In 1845-1846 start men de onteigeningen en de aanleg van de spoorlijn Brugge-Torhout-Kortrijk. Die spoorlijn, die in het begin van de 20ste eeuw wordt omgevormd tot autobaan (met name de huidige Koning Albert I-laan), deelt Sint-Michiels in twee delen. In 1863 blijkt de kerk, die tot dan gelegen is ter hoogte van het kerkhof in de Dorpsstraat, te klein en wordt gesloopt. De gemeenteraad beslist om ook de pastorie te herbouwen waardoor er bij het oude kerkhof geen plaats genoeg is. Na grondruil wordt op de hoek van de Dorpsstraat en de Rijselstraat een nieuwe, neogotische kerk gebouwd naar een ontwerp van provinciaal architect P. Buyck; de werken zijn afgerond in 1873. In de loop van de 19de eeuw wordt Sint-Michiels verrijkt met enkele kasteeltjes. In het laatste kwart van de 19de eeuw ondergaat het kasteel van Tillegem een grondige gedaanteverandering. De nieuwe eigenaar de Peñaranda laat vóór de gevel een nieuwe, neogotische bouwen naar ontwerp van Jean-Baptiste Bethune. Het plangebied is gelegen in het parkdomein rondom dit kasteel.

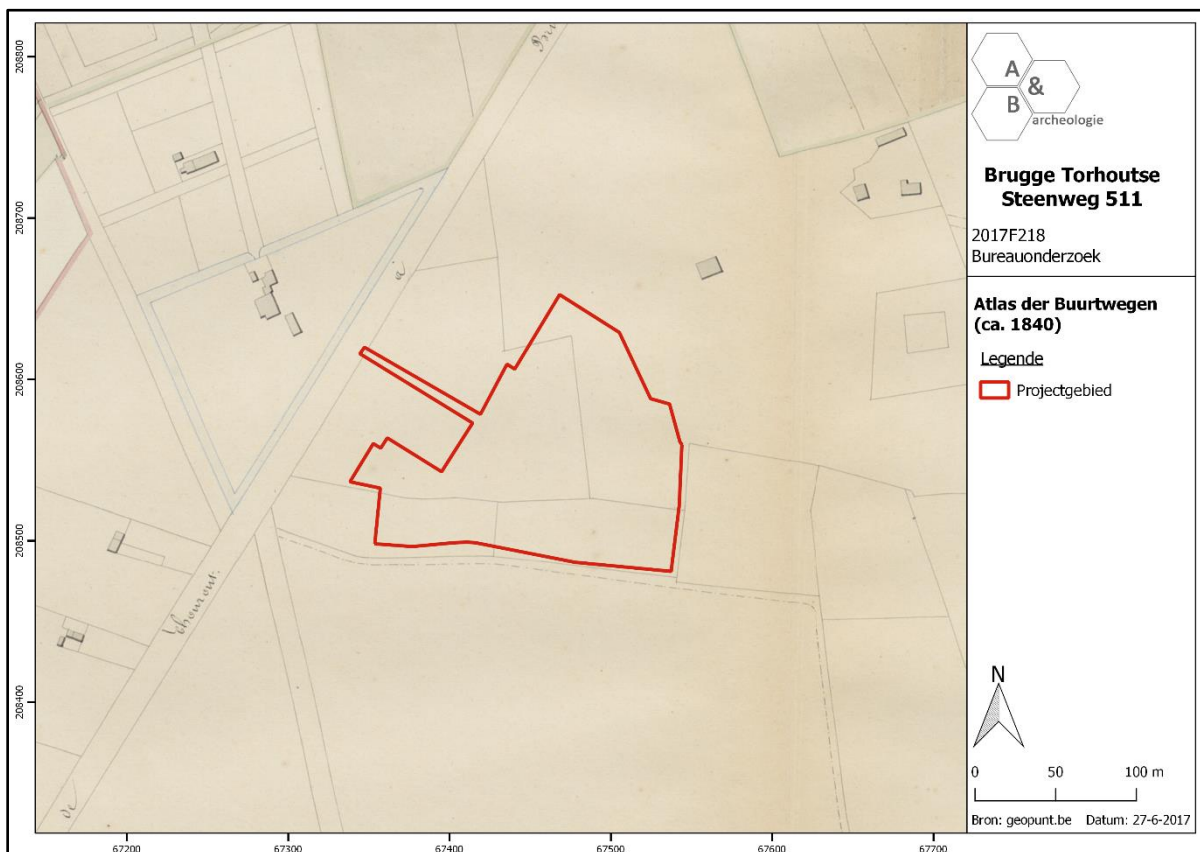
In het begin van de 20ste eeuw staan een aantal grote projecten op stapel die het uitzicht van Sint-Michiels grondig zullen beïnvloeden. In 1905 start men tussen het kanaal en de spoorlijn met de bouw van de werkplaatsen voor het 19de-eeuwse bedrijf NV La Brugeoise. Op een ruim perceel juist buiten de Boeveriepoort (in het begin van de Koning Albert I-laan) laten de zusters van de Barmhertigheid Jesu in 1906 een imposant ziekenhuis optrekken in neogotische stijl naar ontwerp van architect Coomans. De toegang uit de gemeente tot de stad Brugge krijgt een totaal ander uitzicht door het verplaatsen van het station van het stadscentrum naar Sint-Michiels. De jaren 1930 betekenen voor de gemeente een toename van de bevolking met als gevolg dat nieuwe straten worden aangelegd en oude tracés worden (deels) bebouwd. Op zondag 28 mei 1944 voert de Amerikaanse luchtmacht zware bombardementen uit op het kasteel "Ter Linden" (in de Wittemolenstraat, op geringe afstand ten oosten van het plangebied). In dit kasteel, was een belangrijk Duits radiopeilstation ondergebracht, dat het scheepvaartverkeer in het Kanaal en op de Noordzee in de gaten hield. Omdat het station een ernstige bedreiging vormde voor de op til zijnde D-day, moest het worden uitgeschakeld. Niet alleen "Ter Linden" werd getroffen, ook op de wijk Vogelzang en in de dorpskom kwamen bommen neer waardoor onder de burgerbevolking bijna 40 doden vielen en de ravage niet te overzien was. Bij de bombardementen is de kerk van Sint-Michiels quasi volledig vernield. In 1950 wordt de eerste steen van de nieuwe, nog bestaande kerk gelegd. Na de Tweede Wereldoorlog groeit Sint-Michiels uit van een geïsoleerde landelijke gemeente tot een bloeiende Brugse randgemeente met onder meer in 1963 de oprichting van het recreatiedomein Boudewijnpark. Vanaf de jaren 1950, en in versneld tempo vanaf de jaren 1960, verandert het uitzicht van sommige wijken ingrijpend. Voormalige kasteelgronden worden verkaveld en nieuwe woonwijken ontstaan zoals Vogelzang, Ter Linde, en de wijk ten oosten van domein "De Rode Poort". De bevolkingstoename leidt in 1968 tot het ontstaan van een nieuwe parochie, de Sint-Godelieveparochie, en de bouw van de bijhorende kerk.

Het plangebied bevindt zich op ruime afstand ten westen van het dorpscentrum. Op de oudst beschikbare betrouwbare cartografische bron, de Ferrariskaart uit ca. 1777, wordt de Torhoutse Steenweg reeds aangegeven. Het plangebied is onbebouwd en deels bebost, deels in gebruik als landbouwgebied. Het kasteel van Tillegem bevindt zich ten zuidoosten; ten westen aan de overzijde van de straat is een huis met daarnaast een omgrachting afgebeeld. De regio is schaars bebouwd. De 19de-eeuwse kaarten (Atlas der Buurtwegen, Popp, Vandermaelen) vertonen een gelijkaardige situatie. Op de topografische kaarten van eind 19de-eerste helft 20ste eeuw is iets meer detail te zien, maar nog steeds is het plangebied niet bebouwd en is het grotendeels bebost. In het zuiden is een zone zonder bomen op te merken, vermoedelijk landbouwgrond. Ten westen en ten noorden worden kastelen aangeduid. Het is pas op de luchtfoto van 1971 dat de huidige bebouwing verschijnt. Ook zijn reeds enkele villa's langs de Tourhoutse Steenweg op te merken. Dit gegeven kan duidelijker worden afgelezen op de foto van 1990.

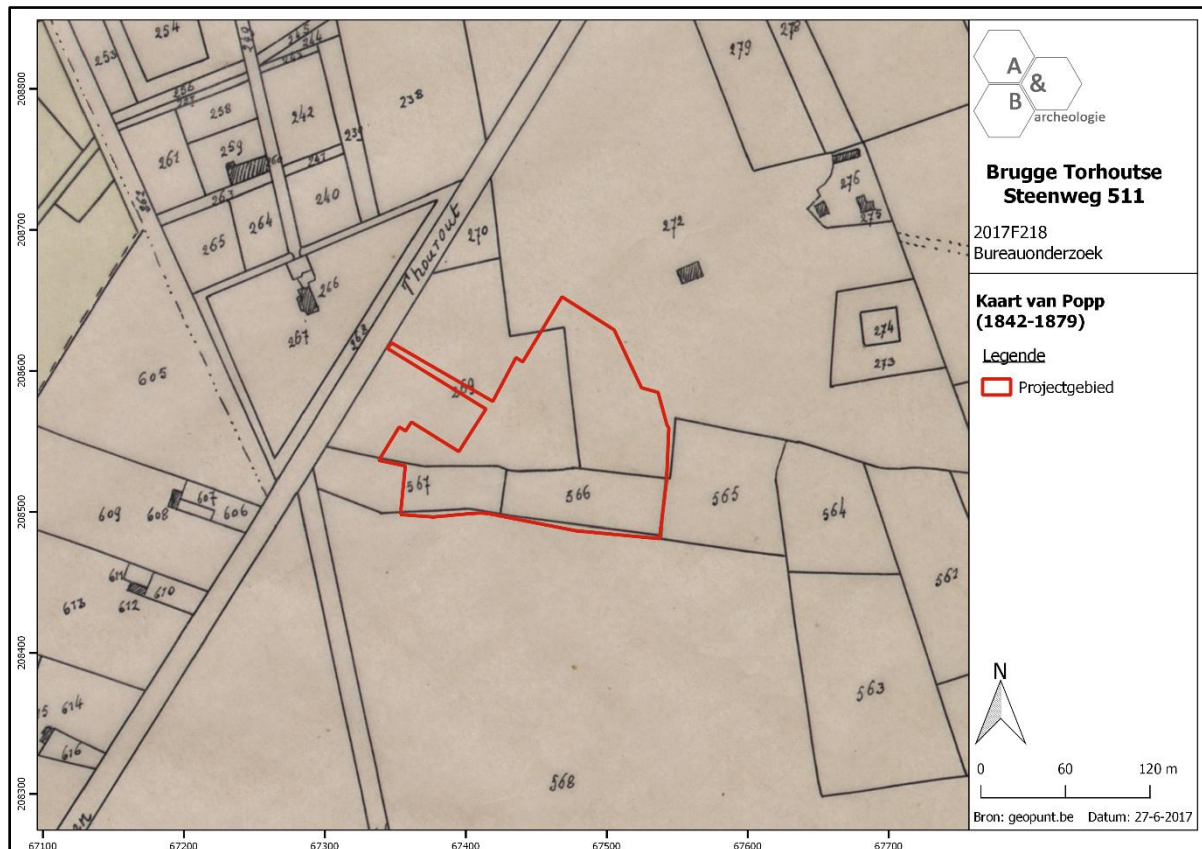
Besluitend kan gesteld worden dat de huidige, 20ste-eeuwse bebouwing de enige bebouwing is die de site ooit heeft gekend. Sinds minstens 1777 was het plangebied in gebruik als bosgebied (in het noorden) en als landbouwgrond (in het zuiden), en sloot het aan bij het domein rond het kasteel van Tillegem. Behalve de huidige bebouwing zijn er geen aanwijzingen dat er bodemverstoringen hebben plaatsgevonden op het plangebied.

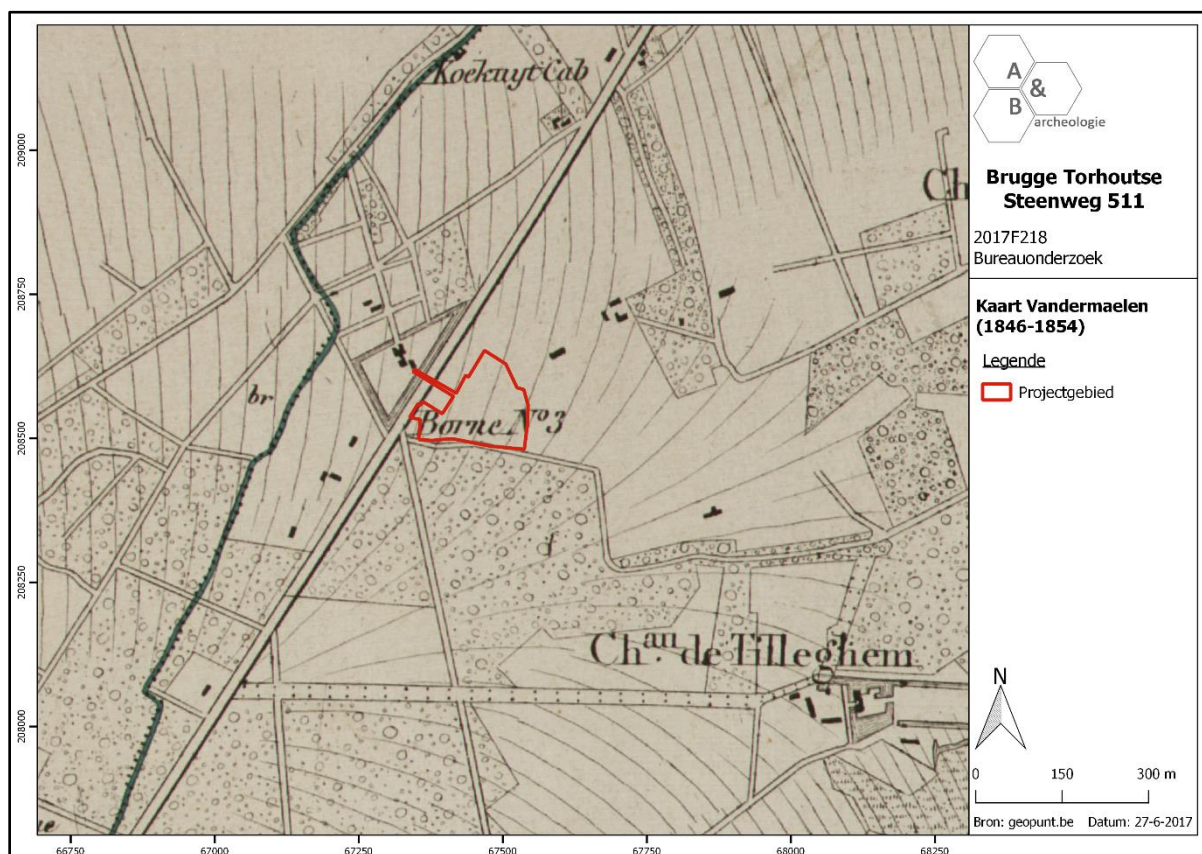
Figuur 16 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

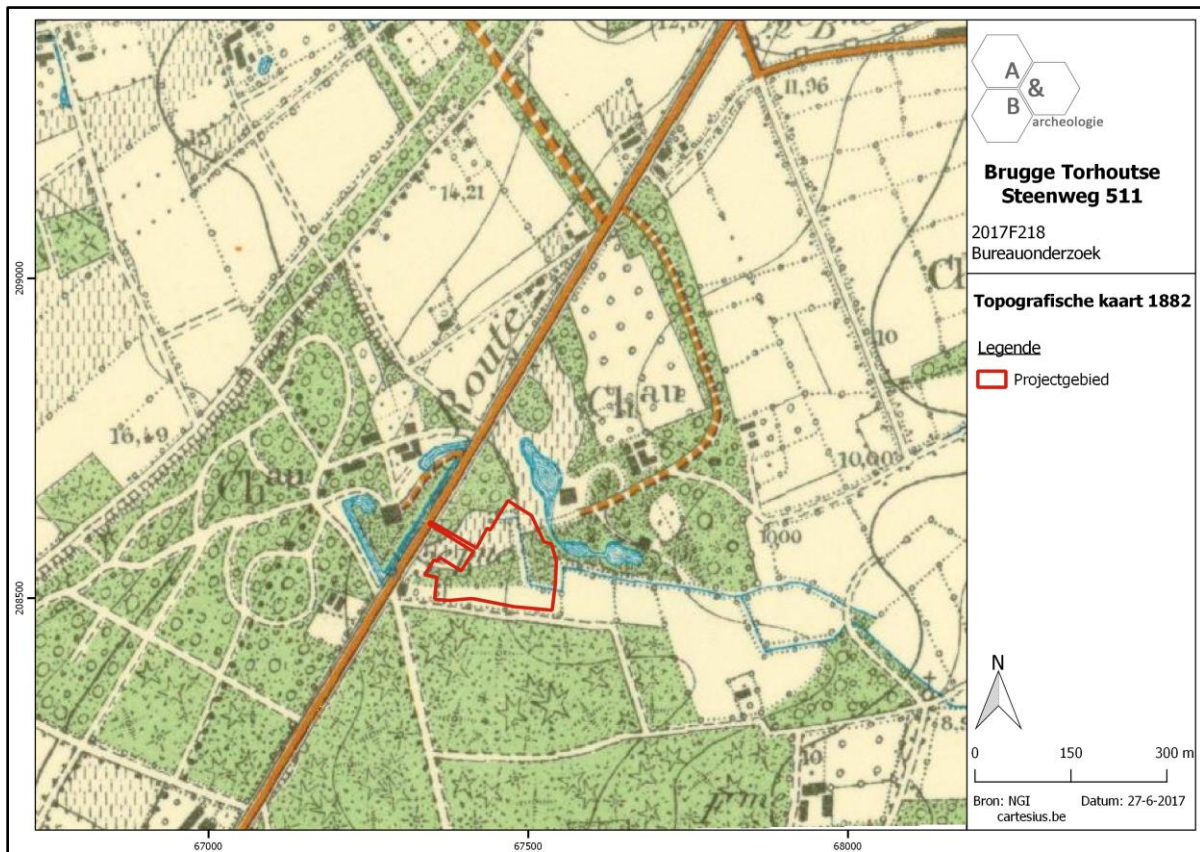
Figuur 17 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

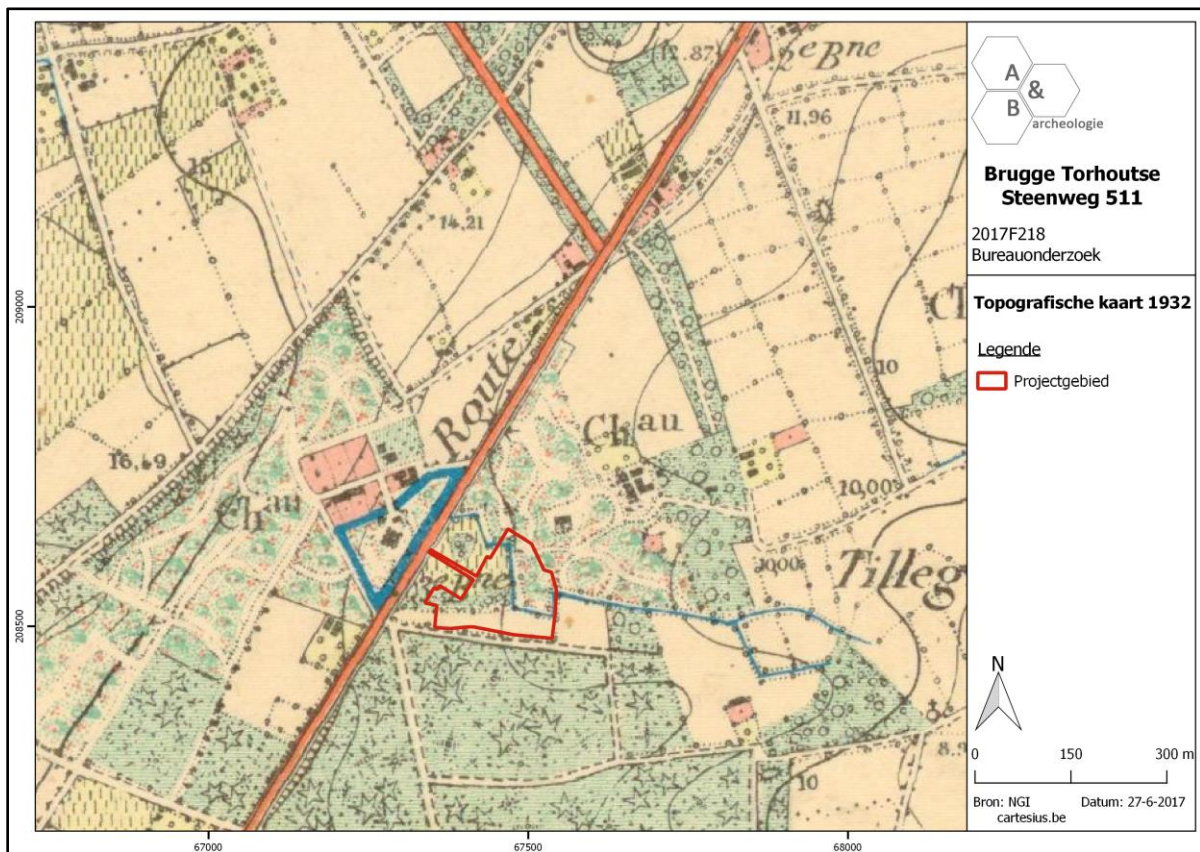
Figuur 18 Uitsnede uit de kaart van Popp (bron: geopunt.be).

Figuur 19 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).

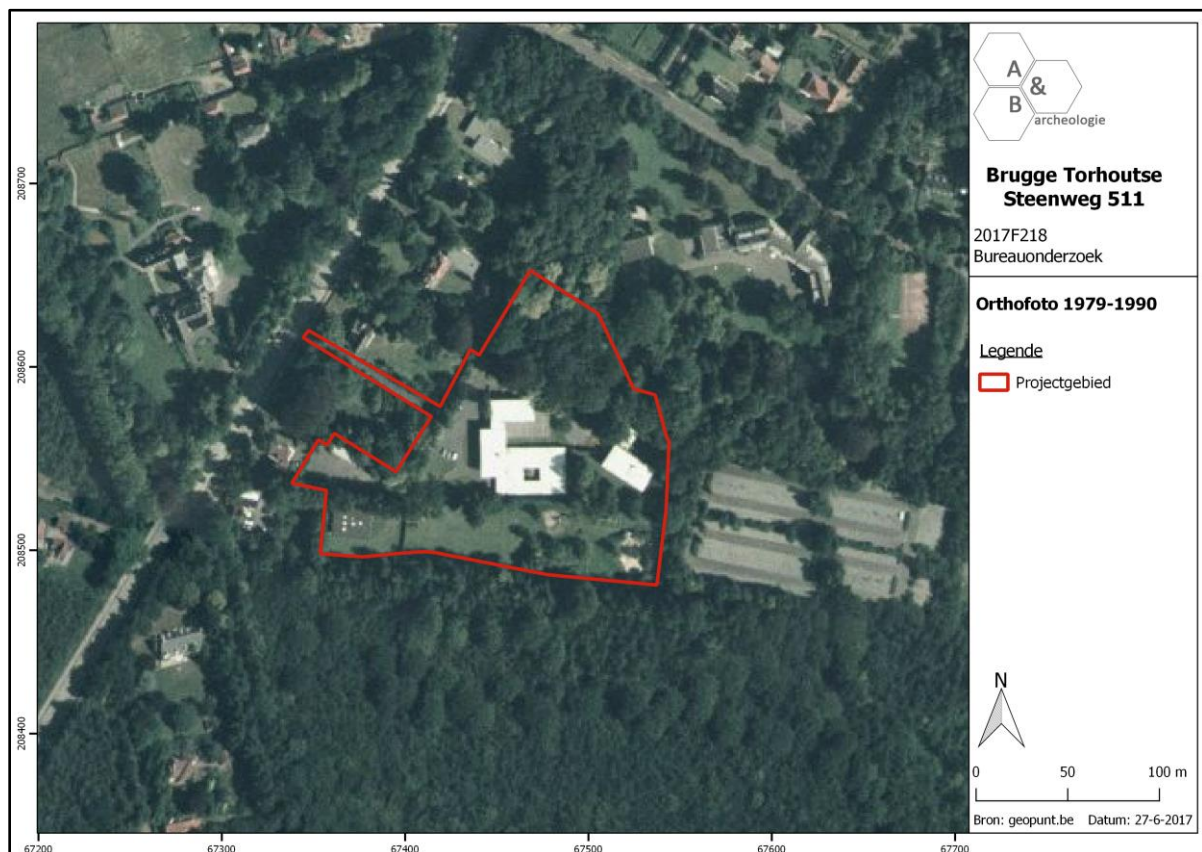
Figuur 20 Uitsnede uit de topografische kaart van 1882 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 21 Uitsnede uit de topografische kaart van 1932 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 22 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

Figuur 23 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering

Op de Centrale Archeologische Inventaris worden in de omgeving van het projectgebied een aantal sites aangegeven, waarvan een selectie hieronder besproken wordt.

Het kasteel van Tillegem staat aangeduid als CAI Locatie 152369. Deze waterburcht met vierzijdig grondplan kan in oorsprong gesitueerd worden in de tweede helft van de 14de eeuw. In de 19de eeuw werd het verbouwd. Bij het kasteel hoort een uitgebreid park, het kasteel is als monument beschermd. Voorafgaand een restauratiecampagne werd in 1990 een archeologisch onderzoek uitgevoerd, waarbij o.a. een ronde bakstenen waterput met op de bodem nogal wat 16de-17de-eeuws materiaal werd aangetroffen.

CAI Locatie 161345 langsheen de Wittemolenstraat, op korte afstand ten oosten van het plangebied, duidt een crash site aan van een Britse Spitfire Mk.IX van R.A.F. uit Wereldoorlog II. Dieptemetaaldetectie wijst op de aanwezigheid van betrekkelijk groot voorwerp (motor, landingsgestel, bewapening) over een oppervlakte van 3 op 4m. Een deel van de cockpit en een kanon zouden in 2013 geborgen zijn.⁹

CAI Locatie 300057 herbergt een Romeinse houtbouw, een Romeinse waterput, Romeinse structuren die te maken hebben met watervoorziening, Romeinse greppels en grachtjes, en een Merovingische nederzetting bestaande uit grachtracés, waterputten en vooral paalsporen, paalkuilen en standgreppels; op basis van oversnijdingen zijn tenminste drie grote fasen te onderscheiden. Deze zaken kwamen in 1996 aan het licht bij werfcontroles bij de inrichting van een nieuwe verkaveling.

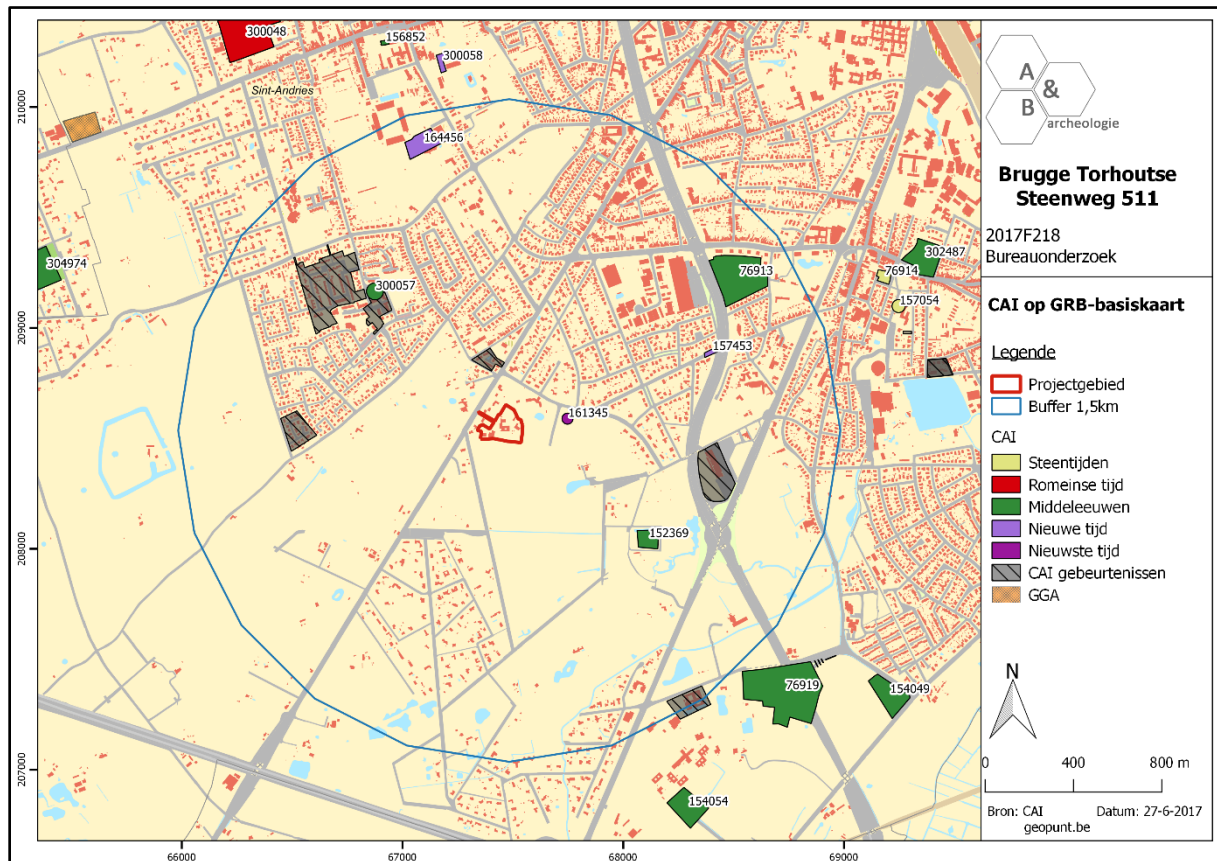
Op CAI Locatie 164456 ten noordwesten van het plangebied werd bij een proefsleuvenonderzoek in 2012 een greppel met 13de-14de-eeuws aardewerk aangetroffen, alsook enkele greppels en kuilen uit de nieuwe tijd.

CAI Locatie 157453 geeft de locatie aan waar in 2007 bij aanleg van een fietstunnel onder de Expresweg funderingsresten en uitbraaksporen van het 17de-eeuwse Kasteel ter Linde werden aangetroffen.

Bij CAI Locatie 76913 werd in 2004 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd, waarbij talrijke laatmiddeleeuwse en recentere grachten werden aangesneden, alsook een microtopografie van zandruggen en depressies. Het gebied was in het verleden dus minder vlak dan nu.

Besluitend kan gesteld worden dat de regio rond het plangebied niet zo rijk is aan archeologische sporen. Er zijn enkele Romeinse en Merovingische resten aangetroffen in de omgeving. Daarnaast zijn er enkele kasteelsites gekend, waarvan het kasteel van Tillegem een oude oorsprong heeft. Het plangebied viel binnen de invloedssfeer van dit kasteel en bleef tot op heden grotendeels bebost. De vondst van een Brits oorlogsvliegtuig vlakbij het plangebied getuigt van de zware bombardementen die tijdens WO II plaatsvonden in de regio.

⁹ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/593>

Figuur 24 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- De huidige, 20ste-eeuwse bebouwing is de enige bebouwing die de site ooit heeft gekend. Sinds minstens 1777 was het plangebied in gebruik als bosgebied (in het noorden) en als landbouwgrond (in het zuiden), en sloot het aan bij het domein rond het kasteel van Tillegem. Behalve de huidige bebouwing zijn er geen aanwijzingen dat er bodemverstoringen hebben plaatsgevonden op het plangebied. Er zijn dus geen redenen om aan te nemen dat eventuele archeologische niveaus niet bewaard zullen zijn. De bebossing dateert vermoedelijk uit de eerste helft van de 18de eeuw, voorheen was dit mogelijk een heidegebied met vennen en vijvers. Hoe de site er echter exact uitzag voor 1777 kon niet achterhaald worden.
- De regio rond het plangebied is niet zo rijk aan archeologische sporen. Er zijn enkele Romeinse en Merovingische resten aangetroffen in de omgeving. Daarnaast zijn er enkele kasteelsites gekend, waarvan het kasteel van Tillegem een oude oorsprong heeft. Het plangebied viel binnen de invloedssfeer van dit kasteel en bleef tot op heden grotendeels bebost. De vondst van een Brits oorlogsvliegtuig vlakbij het plangebied getuigt van de zware bombardementen die tijdens WO II plaatsvonden in de regio.
- Het plangebied is gelegen binnen een omgeving van droge tot matig natte zandgronden, het noordelijke deel is gekarteerd als vergraven gronden.
- Deze gegevens tonen aan dat het projectgebied een eerder lage archeologische verwachting heeft. Hoewel de aanwezigheid van een archeologische site niet onwaarschijnlijk is op deze zandgronden, wordt de kans daartoe eerder laag ingeschat. Daarnaast is de kans reëel dat een groot deel van het plangebied verstoord is; ondermeer de bodemtypering als 'vergraven gronden', de huidige gebouwen en de gekende zware bombardementen in de directe omgeving tijdens de Tweede Wereldoorlog wijzen hierop.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

De bestaande gebouwen in het oostelijk deel van de site worden afgebroken. Deels op dezelfde plek, deels ten zuiden ervan wordt een nieuwbouw met onregelmatige vorm. Rondom de nieuwbouw worden groenzones en toegangspaden aangelegd. De bestaande bomen blijven zoveel als mogelijk behouden. De totale oppervlakte van de zone waar de werken plaatsvinden bedraagt 5 775m². Daarvan is het noordelijk deel van ca. 3000m² gelegen op de plek waar op heden de bestaande bebouwing aanwezig is. Het zuidelijke deel van de geplande werken wordt op dit moment ingenomen door een grasveld/sportplein in het westen en door een tuinzone met o.a. enkele lagere bomen in het oosten. De nieuwbouw wordt niet onderkelderd. De bodemingrepen die gepaard gaan met de geplande werken betreffen eerdere ondiepe ingrepen voor aanleg verhardingen en de vloerplaat van het nieuwe gebouw, gecombineerd met iets meer diepgaande, verspreide ingrepen

voor funderingen, nutsleidingen en -voorzieningen. Ter hoogte van het noordelijke deel, waar de huidige gebouwen staan, zal de nieuwbouw geen grotere verstoring veroorzaken dan degene die nu reeds aanwezig is.

Als de geplande werken afgewogen worden ten opzichte van de archeologische verwachting, die eerder laag wordt ingeschat, dan lijkt het niet opportuun om een verder archeologisch onderzoek te adviseren. Algemeen genomen zullen de nieuwbouwwerken geen diepgaande bodemverstoring met zich meebrengen. Het noordelijk deel van het plangebied is bebouwd (en mogelijk is het bodemarchief hier reeds verstoord, cf. vergraven gronden), hier wordt geen bijkomende verstoring verwacht door de nieuwbouw. Archeologisch onderzoek zal hier dus geen kenniswinst opleveren. Het zuidelijke deel is waarschijnlijk niet verstoord, maar het merendeel van de werken zal hier slechts een oppervlakkige impact hebben op de ondergrond waardoor er geen archeologische niveaus bedreigd worden. De meer diepgaande bodemingrepen (funderingen, nutsvoorzieningen) zijn smalle lijntracés of puntlocaties die verspreid uit elkaar zijn gelegen. Mogelijk kan hierbij archeologisch erfgoed vernield worden, maar een archeologisch onderzoek van deze locaties wordt niet geadviseerd: als er een site aanwezig zou zijn, dan zou deze maar heel beperkt worden aangesneden en zou het onderzoek ervan meer vragen oproepen dan beantwoorden en dus niet leiden tot kennisvermeerdering. De kosten-baten analyse zou in dit geval negatief uitdraaien. Om die reden wordt er, ondanks het eventuele archeologische potentieel, geen verder onderzoek geadviseerd.

3.3. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

De huidige, 20ste-eeuwse bebouwing is de enige bebouwing die de site ooit heeft gekend. Sinds minstens 1777 was het plangebied in gebruik als bosgebied (in het noorden) en als landbouwgrond (in het zuiden), en sloot het aan bij het domein rond het kasteel van Tillegem.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Het noordelijke deel van het plangebied staat gekarteerd als 'vergraven bodem'.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Neen.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De bestaande gebouwen in het oostelijk deel van de site worden afgebroken. Deels op dezelfde plek, deels ten zuiden ervan wordt een nieuwbouw met onregelmatige vorm. Rondom de nieuwbouw worden groenzones en toegangspaden aangelegd. De bestaande bomen blijven zoveel als mogelijk

behouden. De totale oppervlakte van de zone waar de werken plaatsvinden bedraagt 5 775m². Daarvan is het noordelijk deel van ca. 3000m² gelegen op de plek waar op heden de bestaande bebouwing aanwezig is. Het zuidelijke deel van de geplande werken wordt op dit moment ingenomen door een grasveld/sportplein in het westen en door een tuinzone met o.a. enkele lagere bomen in het oosten. De nieuwbouw wordt niet onderkelderd. De bodemingrepen die gepaard gaan met de geplande werken betreffen eerdere ondiepe ingrepen voor aanleg verhardingen en de vloerplaat van het nieuwe gebouw, gecombineerd met iets meer diepgaande, verspreide ingrepen voor funderingen, nutsleidingen en -voorzieningen. Ter hoogte van het noordelijke deel, waar de huidige gebouwen staan, zal de nieuwbouw geen grotere verstoring veroorzaken dan degene die nu reeds aanwezig is.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan niet vastgesteld worden op basis van het bureauonderzoek. Het archeologisch potentieel wordt laag ingeschat.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Niet van toepassing.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning te Brugge Torhoutse Steenweg 511, waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt en de bodemingreep 1000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein bevindt zich ten zuidwesten van Brugge (provincie West-Vlaanderen), in de deelgemeente Sint-Michiels langsheen de Torhoutse Steenweg. Het totale plangebied is 20 411m² groot, de zone van de geplande werken beperkt zich echter tot een deelzone van 5 775m² in het oostelijke deel van het plangebied. De site is in gebruik als een school voor buitengewoon onderwijs en als begeleidingscentrum voor kinderen met ernstige emotionele en/of gedragsmoeilijkheden. Op het terrein staan, temidden van een bosrijke omgeving, enkele gebouwen. Daarnaast zijn er verharde zones, toegangswegen, parkeerruimtes en een grasveld/sportplein.

De huidige, 20ste-eeuwse bebouwing is de enige bebouwing die de site ooit heeft gekend. Sinds minstens 1777 was het plangebied in gebruik als bosgebied (in het noorden) en als landbouwgrond (in het zuiden), en sloot het aan bij het domein rond het kasteel van Tillegem. Behalve de huidige bebouwing zijn er geen aanwijzingen dat er bodemverstoringen hebben plaatsgevonden op het plangebied. Er zijn dus geen redenen om aan te nemen dat eventuele archeologische niveaus niet bewaard zullen zijn. De bebouwing dateert vermoedelijk uit de eerste helft van de 18de eeuw, voorheen was dit mogelijk een heidegebied met vennen en vijvers. Hoe de site er echter exact uitzag voor 1777 kon niet achterhaald worden.

De regio rond het plangebied is niet zo rijk aan archeologische sporen. Er zijn enkele Romeinse en Merovingische resten aangetroffen in de omgeving. Daarnaast zijn er enkele kasteelsites gekend, waarvan het kasteel van Tillegem een oude oorsprong heeft. Het plangebied viel binnen de invloedssfeer van dit kasteel en bleef tot op heden grotendeels bebost. De vondst van een Brits oorlogsvliegtuig vlakbij het plangebied getuigt van de zware bombardementen die tijdens WO II plaatsvonden in de regio.

De bestaande gebouwen in het oostelijk deel van de site worden afgebroken. Deels op dezelfde plek, deels ten zuiden ervan wordt een nieuwbouw met onregelmatige vorm. Rondom de nieuwbouw worden groenzones en toegangspaden aangelegd. De bestaande bomen blijven zoveel als mogelijk behouden. De totale oppervlakte van de zone waar de werken plaatsvinden bedraagt 5 775m². Daarvan is het noordelijk deel van ca. 3000m² gelegen op de plek waar op heden de bestaande bebouwing aanwezig is. Het zuidelijke deel van de geplande werken wordt op dit moment ingenomen door een grasveld/sportplein in het westen en door een tuinzone met o.a. enkele lagere bomen in het oosten. De nieuwbouw wordt niet onderkelderd. De bodemingrepen die gepaard gaan met de geplande werken betreffen eerdere ondiepe ingrepen voor aanleg verhardingen en de vloerplaat van het nieuwe gebouw, gecombineerd met iets meer diepgaande, verspreide ingrepen voor funderingen, nutsleidingen en -voorzieningen. Ter hoogte van het noordelijke deel, waar de

huidige gebouwen staan, zal de nieuwbouw geen grotere verstoring veroorzaken dan degene die nu reeds aanwezig is.

Als de geplande werken afgewogen worden ten opzichte van de archeologische verwachting, die eerder laag wordt ingeschat, dan lijkt het niet opportuun om een verder archeologisch onderzoek te adviseren. Algemeen genomen zullen de nieuwbouwwerken geen diepgaande bodemverstoring met zich meebrengen. Het noordelijk deel van het plangebied is bebouwd (en mogelijk is het bodemarchief hier reeds verstoord, cf. vergraven gronden), hier wordt geen bijkomende verstoring verwacht door de nieuwbouw. Archeologisch onderzoek zal hier dus geen kenniswinst opleveren. Het zuidelijke deel is waarschijnlijk niet verstoord, maar het merendeel van de werken zal hier slechts een oppervlakkige impact hebben op de ondergrond waardoor er geen archeologische niveaus bedreigd worden. De meer diepgaande bodemingrepen (funderingen, nutsvoorzieningen) zijn smalle lijntracés of puntlocaties die verspreid uit elkaar zijn gelegen. Mogelijk kan hierbij archeologisch erfgoed vernield worden, maar een archeologisch onderzoek van deze locaties wordt niet geadviseerd: als er een site aanwezig zou zijn, dan zou deze maar heel beperkt worden aangesneden en zou het onderzoek ervan meer vragen oproepen dan beantwoorden en dus niet leiden tot kennisvermeerdering. De kosten-baten analyse zou in dit geval negatief uitdraaien. Om die reden wordt er, ondanks het eventuele archeologische potentieel, geen verder onderzoek geadviseerd.

5. Bibliografie

- <https://inventaris.onroenderfgoed.be>
- <https://cai.onroenderfgoed.be/>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <http://www.cartesius.be/CartesiumPortal/>
- <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>
- <http://www.ngi.be/topomapviewer/>
- <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/593>

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1: Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).	7
Figuur 2 Geplande afbraakwerken geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).	8
Figuur 3 Geplande afbraakwerken geprojecteerd op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).	9
Figuur 4 Geplande werken geprojecteerd op de kadasterkaart (bron: geopunt.be).	9
Figuur 5 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	10
Figuur 6 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	11
Figuur 7 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).	11
Figuur 8 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)... ..	12
Figuur 9 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).	13
Figuur 10 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, meer in detail en met aanduiding van 2 hoogteprofielen (bron: geopunt.be).	14
Figuur 11 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).	14
Figuur 12 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).	15
Figuur 13 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	16
Figuur 14 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	17
Figuur 15 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	17
Figuur 16 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	21
Figuur 17 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).	21
Figuur 18 Uitsnede uit de kaart van Popp (bron: geopunt.be).	22
Figuur 19 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).	22
Figuur 20 Uitsnede uit de topografische kaart van 1882 (bron: cartesius.be en NGI).	23
Figuur 21 Uitsnede uit de topografische kaart van 1932 (bron: cartesius.be en NGI).	23
Figuur 22 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).	24
Figuur 23 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).	24
Figuur 24 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).	26
Bijlage: Ontwerpplan (bron: initiatiefnemer)	

WOTC 'DE BERKJES'
AFBRAAK GEBOUWEN, NIEUWBOUW
TE BRUGGE

OPDRACHTGEVER		WOTC 'De Berkjes' vzw Torhoutse Steenweg 511 8200 Brugge	
BOUWPLAATS		Torhoutse Steenweg 511 8200 Brugge Brugge 24e Afdeling - sectie A nr. 269s	
Kad. sectie			
STUDIE		ARCHITECTUUR	
FASE		plan bureau	STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING
		plan weef	
		plan ter studie	
		plan opmetingen	
		plan vervallen	
		plan te built	
PLAN		INPLANTINGSPLAN - BESTAANDE TOESTAND	
		Voor goedkeuring de ontwerper de opdrachtgever	
Dossier	2015-02	Versie	Deeln. Vrijgelo.
Plannr.	01 / 02	A	- - -
Datum	23.05.2017	B	- - -
		C	- - -
Schaal	1/250	D	- - -
		E	- - -
Schaal detail	f	F	- - -
		G	- - -
		H	- - -

WOTC 'DE BERKJES' AFBRAAK GEBOUWEN, NIEUWBOUW TE BRUGGE		
OPDRACHTGEVER		WOTC 'De Berkjes' vzw Torhoutse Steenweg 511 8200 Brugge
BOUWPLAATS Kad. sectie		Torhoutse Steenweg 511 8200 Brugge Brugge 24e Afsdeling - sectie A nr. 285a
STUDIE		ARCHITECTUUR
FASE	plan fase	STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING
	plan werf	
	plan ter studie	
	plan opmetingen	
	plan vervallen	
PLAN	plan de bouw	INPLANTINGSPLAN - NIEUWE TOESTAND
		Voor goedkeuring de ontwerper de opdrachtgever
Dossier	2015-02	Versie A - - -
Plannr.	02 / 02	B - - -
Datum	23.05.2017	C - - -
Schaal	1/250	D - - -
Schaal detail	f	E - - -
		F - - -
		G - - -
		H - - -
GINO DEBRUYNE S A R C H I T E C T E N		1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
Witte Meesterstraat 54a b- 8200 Brugge		050 40.86.86 050 40.86.86 info@ginodebruyne.be

LEGENDE

- 1

inkommas
- 2

onthaal
- 3

werkkants + stagiair
- 4

directiesecretariaat
- 5

directie
- 6

koffiehoek
- 7

polyvalente ruimte
- 8

sanitair
- 9

bergruimte
- 10

vergaderruimte 30p
- 11

vergaderruimte 15p
- 12

kitchenette
- 13

bergruimte
- 14

vergaderruimte / spreekruimte
- 15

Logistiek & ict
- 16

technische ruimte (server /telefonie /ict)
- 17

personeelsdienst, boekhouding, stagiaires
- 18

psychiater
- 19

vergaderruimte / spreekruimte
- 20

gezinsbegeleiding
- 21

huisdokter
- 22

etruimte personeel
- 23

kitchenette
- 24

sanitair
- 25

gezinsbegeleiding
- 26

bergruimte personeel / wasplaats
- 27

psycholoog
- 28

sas + sanitair personeel
- 29

technische ruimte
- 30

inkommas keuken units
- 31

keuken units + bergruimte keuken
- 32

bureau groepschef
- 33

inkommas unit
- 34

sanitair unit
- 35

bergruimte opvoeder
- 36

bureau opvoeder
- 37

onvangst / stille ruimte
- 38

eeft- eetruimte unit
- 39

bergruimte
- 40

slaapkamer opvoeder
- 41

sanitair opvoeder
- 42

sanitair opvoeder
- 43

innenberging
- 44

badkamer - rolstoeltoegankelijk
- 45

sanitair & douches unit
- 46

eeft- speelruimte
- 47

kamer
- 48

rolstoeltoegankelijke kamer
- 49

clubbete kamer
- 50

badkamer unit 1
- 51

vide polyvalente ruimte
- 52

technische ruimte
- 53

technische ruimte
- 54

bergruimte - zolder
- 55

lift
- 56

inkommas technische ploeg
- 57

steeier
- 58

stockage
- 59

sanitair / lockers / douches
- 60

bureau
- 61

fietsenberging

WOTC 'DE BERKJES'
AFBRAAK GEBOUWEN, NIEUWBOUW
TE BRUGGE

OPDRACHTGEVER		WOTC 'De Berkjes' vzw Torhoute Sleenweg 511 8200 Brugge	
BOUWPLAATS		Torhoute Sleenweg 511 8200 Brugge	
Kad. sectie		Brugge 24e Afsneding - sectie A nr. 288s	
STUDIE		ARCHITECTUUR	
FASE	plan buit	TECHNISCH-FINANCIËEL PLAN VIPA	
	plan veef		
	plan ter studie		
	plan opwerkplan		
	plan vervallen		
PLAN	plan de buit	GRONDPLAN GELIJKVLOERS	
		Voor goedkeuring de ontwerper	
		de opdrachtgever	
Dossier	2015-02	Versie	A
Plannr.	02 / 04	Deeln	B
Datum	06.07.2017	Wdgng	C
Schaal	1/100		D
Schaal detail	f		E
			F
			G
			H